

AGRÁRTUDOMÁNYI EGYETEM DEBRECEN
Mezőgazdaságtudományi Kar

AGROMETEOROLÓGIA

Írta:

Dr. Szász Gábor

Debrecen
1992

TARTALOMJEGYZÉK

I. ÁLTALÁNOS AGROMETEOROLÓGIA

Bevezetés

<u>A légkör alapjelenségei</u>	1
1. A légkör szerkezete	1
2. A légkör összetétele	7
3. A légköri folyamatok jellemzése	9
3.1. A légköri folyamatok tényezői és elemei	10
3.2. A makro- és a mikroklíma, valamint a helyi klíma fogalma	14
<u>A légköri tényezők és elemek</u>	19
1. A napsugárzás	19
1.1. A napsugárzás fizikai jellemzése	19
1.2. A légkör felső határára érkező energia és időbeli változása	24
1.3. A napsugárzás útja a légkörben	29
1.4. A felszín sugárzásforgalma és az üvegházi hatás	34
1.5. Magyarország sugárzási klímája	38
2. A levegő mozgása	49
2.1. A légnyomás és a légmozgás	49
2.2. A légmozgás a talaj menti térben	55
2.3. A légnyomás és a szél alakulása Magyarországon	59
3. A hőmérséklet	62
3.1. A különböző felszínek hőmérséklete	62
3.2. A hő mozgása a szilárd talajban, a talajok hőmérséklete	64
3.3. A talaj hőmérséklete hazánkban	69
3.4. A levegő hőmérsékleti változásának törvényszerűségei	71
3.5. Magyarország hőmérsékleti viszonyai	78
4. A víz a légkörben, a talajban és a növényben	88

4.1. A víz a légkörben	90
4.2. A levegő nedvességtartalmának idő- és térbeli változása	94
4.3. A csapadék formái és keletkezésük	97
4.4. A csapadék időbeli és területi változásai Magyarországon	102
4.5. A talaj nedvességtartalma	108
4.6. A párolgás	117
4.7. A párolgás Magyarországon	128

II. AZ AGROMETEOROLÓGIA SPECIÁLIS KÉRDÉSEI

1. A mikroklimatológia alapjai	133
1.1. A mikroklíma fogalma és rendszerének alapjai	133
1.2. A szántóföldi növényállományok mikroklímája	136
2. A domborzat hatása a mikroklímára	151
2.1. A domborzat hatása a napsugárzásra	151
2.2. A domborzat hatása a főbb éghajlati elemek idő- és térbeli alakulására	152
3. Fagyvédelem	159
3.1. A fagyok kialakulása és gyakoriságuk	161
3.2. A sugárzási fagyok elleni védekezés	165
4. A talajművelés és a talajérőgazdálkodás időjárási vonatkozásai	170
4.1. A talajművelés és az időjárás	170
4.2. A tápanyaggazdálkodás és az időjárás	178
5. A vízgazdálkodás agrometeorológiai kérdései	183
5.1. Időjárási és éghajlati kérdések	183
5.2. Vízigény, vízfogyasztás, vízellátottság	188
5.3. A vízellátottság mérőszámai	197
5.4. Légköri szárazság	213
5.5. Az öntözés hidrometeorológiai alapjai	216
5.6. A szárazság elleni védekezés közvetett módszerei	228
6. A növények növekedése, fejlődése és az időjárás közötti kapcsolat	231
6.1. A növényfenológia alapjai	231
6.2. Fenometria	238

7. Az időjárás és a növényi produkció kapcsolata	247
7.1. A termesztett növények terméssorainak jellemzése	248
7.2. A növényi biotassza képződése és az időjárás . . .	252
7.3. Az időjárás és a termés kapcsolatának vizsgálati módszerei	257

